

ZPOW.6126.7.2023

UCHWAŁA NR 180/2023
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 12 września 2023 r.

w sprawie odwołania Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców
w okręgu wyborczym nr 1 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Na podstawie art. 218 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) Państwowa Komisja Wyborcza, po rozpatrzeniu odwołania Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców, które złożył Adam Nowicki – osoba upoważniona przez Pełnomocnika Wyborczego tego Komitetu, od uchwały nr 7/2023 Okręgowej Komisji Wyborczej w Legnicy z dnia 8 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów złożonej przez Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr 1 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

postanawia

oddalić odwołanie.

Uzasadnienie

Uchwałą nr 7/2023 Okręgowej Komisji Wyborczej w Legnicy z dnia 8 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów złożonej przez Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr 1 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., zwaną dalej: „uchwałą nr 7/2023” Okręgowa Komisja Wyborcza w Legnicy odmówiła rejestracji listy kandydatów na posłów zgłoszonej przez Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców, zwanego dalej „Komitetem”, z powodu niezyskania wymaganego poparcia wyborców tj. niespełnienia warunku określonego w art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego.

W dniu 11 września 2023 r., tj. w ustawowym terminie, zostało doręczone Państwowej Komisji Wyborczej odwołanie od uchwały nr 7/2023 Okręgowej Komisji Wyborczej w Legnicy z dnia 8 września 2023 r. W odwołaniu jako Skarżącego wskazano pana Adama Nowickiego. Pismo zostało parafowane na każdej stronie, jednakże nie zostało podpisane przez wnoszącego odwołanie.

W odwołaniu:

- 1) wniesiono o:
 - a) rozpoznanie sprawy przez Państwową Komisję Wyborczą i wydanie postanowienia o uwzględnieniu odwołania w przedmiocie zaskarżonej uchwały oraz
 - b) wydanie postanowienia o rejestracji listy kandydatów w przypadku uznania skargi za zasadną;
- 2) zarzucono uchwale nr 8/2023:
 - a) naruszenie art. 213 § 1 Kodeksu wyborczego, polegające na odstąpieniu od przyjęcia, ponumerowania i zaprotokołowania ilości kart wykazów podpisów poparcia,
 - b) przedwczesność uchwały oraz naruszenie wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej polegające na podjęciu uchwały o odmowie rejestracji listy kandydatów pomimo braku ustalenia, czy w pozostałych okręgach wyborczych komitet wyborczy spełnił warunki do zarejestrowania list kandydatów na posłów w co najmniej połowie okręgów wyborczych,
 - c) niewłaściwy, podlegający odrzuceniu wynik weryfikacji wykazu podpisów poparcia, wynikający z niewłaściwego funkcjonowania Centralnego Rejestru Wyborców, który opiera się wyłącznie na nieprawidłowych i nieaktualnych informacjach dostarczanych przez System Centralnego Rejestru Wyborców,
 - d) stosowanie przy weryfikacji podpisów poparcia definicji „miejsca zamieszkania”, która komplikuje jej odbiór dla przeciętnego obywatela, bowiem odbiega od powszechnie przyjętych i funkcjonujących w powszechnej świadomości definicji miejsca zamieszkania,
- 3) do skargi dołączono:
 - a) stanowisko Adama Nowickiego – osoby upoważnionej przez Pełnomocnika

Wyborczego Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców z dnia 9 września 2023 r.,

- b) kserokopię potwierdzenia przyjęcia dodatkowych list poparcia z dnia 6 września 2023 r. obejmującą 84 arkusze,
- c) kserokopię potwierdzenia zgłoszenia listy kandydatów na posłów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 września 2023 r.,
- d) kserokopię zawiadomienia Okręgowej Komisji Wyborczej w Legnicy o wszczęciu postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 217 Kodeksu wyborczego,
- e) elektroniczny nośnik danych zawierający nagranie audio z przebiegu czynności osób przyjmujących dodatkowe karty wykazów poparcia.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

5 września 2023 r. Adam Nowicki – osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców – dokonał zgłoszenia listy kandydatów na posłów, w którym zadeklarował dołączenie wykazu 5 700 podpisów wyborców.

Zgodnie z art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego do zgłoszenia listy kandydatów na posłów do Sejmu załącza się wykaz podpisów co najmniej 5 000 wyborców, stale zamieszkałych w zgłaszanym okręgu wyborczym, zawierający ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL, datę udzielenia poparcia oraz własnoręcznie złożone podpisy.

W trakcie badania zgłoszenia Okręgowa Komisja Wyborcza w Legnicy stwierdziła, że zgłoszenie nie uzyskało wymaganego poparcia wyborców.

Na dzień 6 września 2023 r. o godzinie 11:30 został wyznaczony termin sprawdzania wykazu podpisów poparcia złożonych na 668 arkuszach, w których to czynnościach uczestniczył Pan Adam Nowicki – osoba upoważniona do zgłoszenia listy kandydatów do Sejmu.

Zgodnie z art. 216 § 1 Kodeksu wyborczego, jeżeli liczba prawidłowo złożonych podpisów wyborców popierających zgłoszenie listy kandydatów jest mniejsza niż wymagana w Kodeksie wyborczym, Komisja wzywa osobę zgłaszającą do uzupełnienia wykazu podpisów, jednakże nie później niż do godziny 16:00 w dniu

6 września 2023 r.

O godzinie 15:15 w dniu 6 września 2023 r. zgłaszający listę kandydatów na posłów złożył dodatkowe 84 arkusze wykazów podpisów, deklarując 800 podpisów wyborców. Termin sprawdzenia dodatkowych kart wykazów poparcia wyznaczono na dzień 7 września 2023 r. na godzinę 10:00. W sprawdzaniu uczestniczył zgłaszający listę Pan Adam Nowicki.

Po wstępnej weryfikacji podpisów Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w Legnicy poinformował zgłaszającego o poważnych wadach występujących w wykazach podpisów, przekazując jednocześnie pismo o wszczęciu przez Okręgową Komisję Wyborczą w Legnicy postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 217§ 1 Kodeksu wyborczego.

Procedurę sprawdzenia wszystkich wykazów podpisów w systemie „Poparcie” w Centralnym Rejestrze Wyborców rozpoczęto niezwłocznie, tj. w dniu 7 września 2023 r. w obecności zgłaszającego listę kandydatów na posłów, Pana Adama Nowickiego, którą zakończono w dniu 8 sierpnia 2023 r.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że wobec braku uzyskania wymaganego poparcia wyborców, tj. co najmniej 5000 wyborców, Okręgowa Komisja Wyborcza w Legnicy uchwałą nr 7/2023 z dnia 8 września 2023 r. słusznie postanowiła odmówić rejestracji listy kandydatów na posłów komitetu wyborczego pod nazwą Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców.

Odnosząc się do zarzutu polegającego na odstąpieniu od przyjęcia, ponumerowania i zaprotokołowania ilości kart wykazów podpisów poparcia Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że jest on niezasadny. Z potwierdzenia zgłoszenia listy kandydatów na posłów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej złożonego przez Komitet do Okręgowej Komisji Wyborczej w Legnicy w okręgu wyborczym nr 1 w punkcie II ppkt3 wskazano, że do zgłoszenia dołączono wykaz podpisów wyborców popierających listę kandydatów, obejmujący 668 arkuszy, które Komisja ponumerowała i każdy arkusz opatrzyła swoją pieczęcią. Potwierdzenie zostało opatrzone datą 6 września 2023 r. oraz podpisane przez Pana Adama Nowickiego – osobę upoważnioną przez Pełnomocnika Komitetu do zgłoszenia listy kandydatów na posłów.

Odnosząc się do zarzutu przedwczesności uchwały oraz naruszenia wytycznych

Państwowej Komisji Wyborczej polegającego na podjęciu uchwały o odmowie rejestracji listy kandydatów pomimo braku ustalenia, czy w pozostałych okręgach wyborczych komitet wyborczy spełnił warunki do zarejestrowania list kandydatów na posłów w co najmniej połowie okręgów wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że również ten zarzut jest niezasadny.

Zgodnie z art. 210 § 2 Kodeksu wyborczego Komitet wyborczy, który z zachowaniem wymogu przedłożenia podpisów co najmniej 5000 wyborców stale zamieszkałych w danych okręgu wyborczym, zgłosił listy kandydatów co najmniej w połowie okręgów wyborczych, uprawniony jest do zgłoszenia dalszych list bez poparcia zgłoszenia podpisami wyborców. Zgłoszenia list kandydatów przez komitety wyborcze bez zachowania wymogu przedłożenia wskazanej wyżej liczby podpisów poparcia uznaje się za skuteczne, jeżeli listy kandydatów zgłoszone z zachowaniem tego wymogu zostaną zarejestrowane co najmniej w połowie okręgów wyborczych. Złożone oświadczenie o skorzystaniu z uprawnienia wynikającego z art. 210 § 2 Kodeksu wyborczego ma zatem charakter warunkowy. Aby móc skorzystać z przywileju rejestracji list bez podpisów poparcia, komitet musi mieć zarejestrowane listy oraz zweryfikowane podpisy poparcia w co najmniej 21 okręgach wyborczych.

Okręgowa Komisja Wyborcza w Legnicy po weryfikacji podpisów poparcia nie stwierdziła spełnienia warunku rejestracji na podstawie art. 210 § 2 Kodeksu wyborczego przez Komitet. Pomimo złożenia przez Pana Adama Nowickiego oświadczenia o skorzystaniu z prawa, o którym mowa we wspomnianym artykule, złożonego w dniu 6 września 2023 r., rejestracja list Komitetu w co najmniej 21 okręgach w kraju do końca dnia podjęcia decyzji nie nastąpiła. Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej nie jest możliwe oczekiwanie na rejestrację 21 list kandydatów, w związku z obowiązkiem podjęcia decyzji o rejestracji list kandydatów na posłów w przepisany terminie.

Wobec powyższego Okręgowa Komisja Wyborcza w Legnicy słusznie postanowiła odmówić rejestracji listy kandydatów na posłów.

Państwowa Komisja Wyborcza, odnosząc się do zarzuty niewłaściwego, podlegającego odrzuceniu wyniku weryfikacji wykazu podpisów poparcia, spowodowanego niewłaściwym funkcjonowaniem Centralnego Rejestru Wyborców stwierdza, że nie

dotyczy on uchybień w pracach Okręgowej Komisji Wyborczej w Legnicy i nie jest związany z nieprawidłowościami jej pracy, wykonywanej w oparciu o przepisy Kodeksu wyborczego oraz wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej. Wobec powyższego także ten zarzut Państwowa Komisja Wyborcza uznaje za nietrafiony.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza jednocześnie, że nie są prawdziwe zarzuty dotyczące nieprawidłowego działania Centralnego Rejestru Wyborców. Zarzuty te wynikają bowiem wyłącznie z niezajomości zasad dotyczących funkcjonowania rejestru wyborców i ujmowania (przypisywania) wyborców w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały albo właściwym dla adresu stałego zamieszkania. Źródłem kwestionowania prawidłowości działania Centralnego Rejestru Wyborców jest brak zrozumienia podstawowych i funkcjonujących od wielu lat sposobu rejestracji wyborców. Zasadą jest, że w Centralnym Rejestrze Wyborców wyborcy zameldowani na pobyt stały na obszarze danej gminy są z urzędu ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały. Ewentualnie, jeżeli taka jest wola wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały w tej gminie, są oni ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania, jeżeli złożą w tej sprawie wniosek do urzędu gminy właściwego dla miejsca zamieszkania. Nie można jednak tego mylić z wnioskiem o zmianę miejsca głosowania w danych wyborach, co pozwala na głosowanie w obwodowej komisji wyborczej właściwej dla adresu przebywania w dniu wyborów podanego we wniosku.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla także, że przed wprowadzeniem Centralnego Rejestru Wyborców obowiązywały dokładnie takie same zasady. Różnica polegała na tym, że rejestr wyborców prowadzony był odrębnie w systemach informatycznych poszczególnych gmin, a nie w systemie udostępnionym przez Ministerstwo Cyfryzacji.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego stosowania przy weryfikacji podpisów poparcia definicji „miejsca zamieszkania”, która komplikuje jej odbiór dla przeciętnego obywatela, bowiem odbiega zdaniem Skarżącego od powszechnie przyjętych i funkcjonujących w powszechnej świadomości definicji miejsca zamieszkania, Państwowa Komisja Wyborcza wskazuje, że jest on niezasadny.

Fakt, iż w zgłoszeniu listy kandydatów na posłów oraz na wykazie podpisów popierających zgłoszenie listy należy podać adres zamieszkania, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania, wynika wprost z art. 5 pkt 9 i 14 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z powołanym przepisem, ilekroć w Kodeksie wyborczym jest mowa o adresie zamieszkania – należy przez to rozumieć adres, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały albo adresem stałego zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważa przy tym, że analogiczne zasady stosowane są od lat i takie działanie uznane jest za prawidłowe w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych.

Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że nie posiada inicjatywy legislacyjnej, a definicja „stałego zamieszkiwania” została wprowadzona do Kodeksu wyborczego przez ustawodawcę. Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że nie jest uprawniona do oceny wprowadzanych przez ustawodawcę regulacji, lecz zobowiązana jest ustawowo do ich realizacji.

Państwowa Komisja Wyborcza, w związku ze złożonym odwołaniem w dniu 12 września 2023 r. raz jeszcze sprawdziła wszystkie zakwestionowane przez Okręgową Komisję Wyborczą w Legnicy podpisy poparcia wykorzystując do tego Centralny Rejestr Wyborców. Państwowa Komisja Wyborcza po dokonaniu ponownej weryfikacji podpisów zakwestionowanych przez Komisję stwierdziła, że Okręgowa Komisja Wyborcza w Legnicy niewłaściwie zakwalifikowała jako błędne 44 podpisy. Jednak nawet po uwzględnieniu 44 pierwotnie błędnie zakwalifikowanych jako nieprawidłowe podpisów poparcia, lista nie uzyskałaby wymaganego poparcia. Po ponownej weryfikacji Państwowa Komisja Wyborcza za prawidłowo złożone uznała bowiem 2927 podpisów, a za nieprawidłowe 3496, natomiast ustawowym warunkiem zarejestrowania listy kandydatów na posłów jest uzyskanie poparcia co najmniej 5000 wyborców.

W tym stanie rzeczy Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła jak w sentencji.

Na podstawie art. 218 § 3 Kodeksu wyborczego od niniejszej uchwały pełnomocnikowi wyborczemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego w terminie 2 dni od daty jej podania jej do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodniczący

Państwowej Komisji Wyborczej:

Sylwester Marciniak

Zastępca Przewodniczącego

Państwowej Komisji Wyborczej:

Wojciech Sych

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej:

Ryszard Balicki

Dariusz Lasocki

Liwiusz Laska

Maciej Miłoś

Konrad Składowski